

شتاب سه‌برابری هوشمندسازی شبکه برق در سال ۱۴۰۴

تعویض یک میلیون و ۲۰۰ هزار کنتور هوشمند در کشور طی ۱۰ ماه

طرح ملی هوشمندسازی صنعت برق در سال ۱۴۰۴ وارد مرحله‌ای تعیین‌کننده شده است؛ به‌گونه‌ای که آمارهای رسمی نشان می‌دهد طی ۱۰ ماه گذشته، حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار کنتور هوشمند در کشور نصب و تعویض شده که این میزان، در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، حدود ۳ برابر رشد را ثبت کرده است؛ رشدی که هدف اصلی آن، نه قطع برق مشترکان، بلکه ایجاد شفافیت مصرف، پایش لحظه‌ای داده‌ها و مدیریت هوشمند شبکه عنوان می‌شود.

به گزارش پایگاه خبری مشارکت، طرح هوشمندسازی صنعت برق به‌عنوان یکی از ارکان اصلی ۱۴ مگاپروژه دوم وزارت نیرو برای عبور موفق از اوج بار ۱۴۰۵، از ابتدای سال جاری با تمرکز بر مشترکان پرمصرف، مراکز حساس و نقاط گلوگاهی شبکه در دستور کار قرار گرفته و به‌تدریج به یک برنامه فراگیر ملی تبدیل شده است.

۳ بازه زمانی، یک جهش عملیاتی

بر اساس گزارش تجمیعی عملکرد شرکت‌های توزیع نیروی برق کشور، اجرای طرح در سال ۱۴۰۴ در سه مقطع زمانی قابل تحلیل است.

در بازه ابتدای سال تا ۱۵ مهرماه، حدود ۵۱۵ هزار کنتور هوشمند تعویض و نصب شده است.

با ابلاغ سیاست‌های جدید وزارت نیرو و تأکید ویژه بر تسریع اجرای مگاپروژه‌ها، از ۱۵ مهر تا هفته اول بهمن‌ماه، سرعت اجرای طرح افزایش چشمگیری یافته و در این بازه حدود ۶۶۶ هزار کنتور دیگر نصب شده است.

در مجموع، تعداد کنتورهای هوشمند تعویض‌شده در سال جاری به حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار دستگاه رسیده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته، مجموع تعویض کنتورهای هوشمند کشور حدود ۴۰۰ هزار دستگاه بوده که بیانگر افزایش سه‌برابری عملکرد در سال جاری است.

فلسفه طرح؛ مدیریت هوشمند به‌جای محدودیت

مصطفی رجبی مشهدی مدیرعامل شرکت توانیر بارها تأکید کرده است: هدف از اجرای طرح هوشمندسازی، «قطع برق یا اعمال محدودیت بدون اطلاع» نیست، بلکه داده‌محور کردن تصمیم‌گیری در صنعت برق و فراهم‌سازی امکان مشاهده و کنترل مصرف برای مشترکان و مدیران شبکه است.

در همین راستا، محسن ذبیحی، معاون هماهنگی توزیع توانیر و مجری طرح هوشمندسازی صنعت برق کشور نیز بارها اعلام کرده است که کنتور هوشمند، ابزار اصلی گفت‌وگوی صنعت برق با مشترک و پایه مدیریت بار در دوره‌های اوج مصرف به شمار می‌رود؛ ابزاری که بدون آن، عبور پایدار از اوج بار ممکن نخواهد بود.

۱۰ استان پیشرو در اجرای طرح هوشمندسازی

بررسی جدول عملکرد شرکت‌های توزیع نشان می‌دهد که در حوزه اجرا، تعدادی از استان‌ها و شرکت‌ها نقش پیشران داشته‌اند.

بر اساس مجموع اقدامات ثبت‌شده، ۱۰ استان پیشرو در اجرای طرح هوشمندسازی به شرح زیر هستند:

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ
شرکت توزیع نیروی برق استان تهران
شرکت توزیع نیروی برق البرز
شرکت توزیع نیروی برق قم
شرکت توزیع نیروی برق خراسان رضوی
شرکت توزیع نیروی برق مشهد
شرکت توزیع نیروی برق خراسان شمالی
شرکت توزیع نیروی برق خراسان جنوبی
شرکت توزیع نیروی برق استان اصفهان
شرکت توزیع نیروی برق شهرستان اصفهان

این استان‌ها بیشترین سهم را در تعویض و نصب کنتورهای هوشمند داشته‌اند و عملاً بار اصلی پیشبرد طرح در سطح کشور را بر دوش کشیده‌اند.

آمادگی اجرایی؛ ۹۰۰ گروه فعال در کشور

بر اساس این گزارش، در حال حاضر حدود ۹۰۰ گروه عملیاتی در سراسر کشور برای اجرای طرح هوشمندسازی سازماندهی و فعال شده‌اند؛ ظرفیتی که نشان می‌دهد صنعت برق از نظر نیروی انسانی و توان اجرایی، آمادگی لازم برای تحقق اهداف تعیین‌شده تا اوج بار ۱۴۰۵ را دارد.

گلگاه اصلی؛ کمبود و عدم موجودی کنتور

در کنار این پیشرفت‌ها، گزارش وضعیت تأمین تجهیزات اندازه‌گیری نشان می‌دهد تأمین کنتور به یکی از چالش‌های اصلی طرح تبدیل شده است. بر اساس گزارش شرکت‌های توزیع، استان‌ها و مناطقی از جمله: آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، همدان، استان تهران، سمنان، فارس، خوزستان، زنجان، یزد، هرمزگان، کهگیلویه و بویراحمد، مازندران، کردستان، کرمانشاه، بوشهر، البرز، جنوب کرمان، سیستان و بلوچستان و لرستان با عدم موجودی یا کمبود جدی کنتور مواجه هستند.

همچنین گزارش‌ها حاکی است حدود ۱۴ شرکت توزیع فاقد موجودی کنتور و حدود ۱۱ شرکت دیگر در آستانه اتمام موجودی قرار دارند؛ موضوعی که در صورت تداوم، می‌تواند بخشی از ظرفیت اجرایی ایجادشده را بلااستفاده کند.

پیگیری‌های توانیر برای پشتیبانی از طرح

این گزارش می‌افزاید: شرکت توانیر در ماه‌های اخیر، جلسات متعددی با کنتورسازان داخلی برگزار کرده و اقدامات حمایتی متعددی از جمله تسویه بدهی‌ها، پیگیری تخصیص ارز، تسهیل فرآیندهای مالی و ارزی و حمایت از تولید داخل را در دستور کار قرار داده است.

با این حال، به گفته مسئولان طرح، زمان‌بندی تولید و تحویل کنتور همچنان به عنوان مهمترین دغدغه اصلی در مسیر تحقق هدف نصب ۹ میلیون کنتور هوشمند تا اوج بار ۱۴۰۵ به شمار می‌رود.

مجموع داده‌ها و آمارها نشان می‌دهد طرح هوشمندسازی صنعت برق در سال ۱۴۰۴ در حوزه کاهش ناترازی وارد مرحله بی‌سابقه‌ای از اجرا شده است که در صورت تأمین کنتور به میزان مورد نیاز، نتایج ارزنده‌ای به همراه خواهد داشت.

افزایش سه‌برابری تعویض کنتور نسبت به سال گذشته، شکل‌گیری شبکه گسترده گروه‌های عملیاتی و پیشتازی چندین استان، بیانگر عزم جدی صنعت برق برای مدیریت هوشمند مصرف و افزایش تاب‌آوری شبکه است؛ مسیری که تداوم موفق آن، بیش از هر عامل دیگری، به پایداری زنجیره تأمین کنتور و همراهی تولیدکنندگان داخلی وابسته خواهد بود.